

1ste vergadering

Dinsdag 18 september 2007

Aanvang 15.00 uur

Voorzitter: Verbeet

Tegenwoordig zijn 126 leden, te weten:

Agema, Anker, Aptroot, Arib, Atsma, Azough, Van Baalen, Van Beek, Besselink, Bilder, Biskop, Blok, Van Bochove, Van Bommel, Bosma, Bouchibti, Bouwmeester, Ten Broeke, Van der Burg, Çörüz, Cramer, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Dibi, Jasper van Dijk, Jan Jacob van Dijk, Van Dijken, Dijsselbloem, Duyvendak, Eijsink, Ferrier, Fritsma, Van Gennip, Gerkens, Van Gerven, Gesthuizen, Van Gijlswijk, Gill'ard, Graus, Griffith, Van Haersma Buma, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heerts, Heijnen, Van Hijum, Ten Hoopen, Irrgang, Jacobi, Jager, Jansen, Joldersma, Jonker, Kalma, Kant, Karabulut, Knops, Koppejan, Jules Kortenhorst, Roland Kortenhorst, Koşer Kaya, Kraneveldt-van der Veen, De Krom, Kuiken, Langkamp, Leerdam, Van Leeuwen, Leijten, Luijben, Madlener, Marijnissen, Mastwijk, Van Miltenburg, Neppéus, De Nerée tot Babberich, Nicolai, Omtzigt, Ormel, Ouwehand, De Pater-van der Meer, Pechtold, Peters, Poppe, Van Raak, Remkes, Roefs, Roemer, De Rooij, Rutte, Samsom, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Snijder-Hazelhoff, Spekman, Spiess, Van der Staaij, Sterk, Tang, Teeven, Thieme, Tichelaar, Ulenbelt, Van der Veen, Van Velzen, Verbeet, Verdonk, Vermeij, Vietsch, Van der Vlies, Voordewind, Vos, Jan de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weekers, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Wilders, Willemse-van der Ploeg, De Wit, Wolbert en Wolfsen,

en de heer Bos, viceminister-president, minister van Financiën.

Aan de orde is **de aanbieding van de begroting voor het jaar 2008**.

De **voorzitter**: Ik geef graag het woord aan de minister van Financiën teneinde hem in staat te stellen, de begroting voor het jaar 2008 aan te bieden.

Minister **Bos**: Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

1954 was een heel belangrijk en interessant jaar, om talloze redenen: zo kon men in dat jaar voor het eerst de hele Elfstedentocht op televisie volgen, werd "Rock Around the Clock" van Bill Haley een hit en verscheen een bisschoppelijk mandement waarin het katholieken werd ontraden om lid te worden van de Partij van de Arbeid.

(geroffel op de bankjes.)

Minister **Bos**: Maar de tijden veranderen! 1954 was ook het jaar dat een ongetwijfeld heel tevreden minister van Financiën, de PvdA'er Johan van de Kieft, de Kamer kon meedelen dat er al zeven jaar, gedurende de gehele periode-Drees, sprake was van een begrotingsoverschot. Dat heeft sindsdien geen enkele minister van Financiën meer kunnen zeggen.

Vandaag staat hier weer een tevreden minister van Financiën. Op zeven jaar overschotten kan ik u niet wijzen, althans nog niet, maar wel bied ik u vandaag een Miljoenennota aan waarin vier jaar achter elkaar een overschot op de begroting wordt gepresenteerd. Dat is voor het eerst sinds 1954. Het is een overschot dat zelfs oploopt tot 1,1% structureel in 2011. Daardoor zal ook de overheidsschuld dalen naar minder dan 40% in 2011. Ook dat is al tientallen jaren niet gebeurd: om precies te zijn, niet meer sinds 1977, het moment dat het kabinet-Van Agt aantrad.

Maar dat is verleden tijd. Deze Miljoenennota gaat over de toekomst: een toekomst waarin groei, duurzaamheid, respect en solidariteit centraal staan. Dat waren de centrale doelstellingen van het coalitieakkoord, ze vormden de basis van ons beleidsprogramma en het blijven de ijkpunten, ook van deze Miljoenennota.

Dit kabinet doet wat het heeft beloofd. Wij realiseren een structureel begrotingsoverschot van 1,1% in 2011. Wij zorgen voor een evenwichtig koopkrachtbeeld. Wij hebben de koopkracht in 2008 van vooral minima en AOW'ers veiliggesteld. Wij gaan honderden miljoenen extra investeren in onderwijs, in veiligheid, in milieu. En wij gaan dit allemaal solide investeren, zodat latere generaties niet met de brokken komen te zitten.

Dat gaat natuurlijk niet allemaal vanzelf; het geld moet wel ergens vandaan komen. Het kabinet heeft er daarom voor gekozen om juist in 2008, een economisch sterk jaar, een aantal moeilijke maatregelen te nemen: maatregelen, bijvoorbeeld, om te bezuinigen op het aantal ambtenaren, de uitvoering van de sociale zekerheid, het aantal subsidies, en ook maatregelen die

De heer Bos, minister van Financiën

© M. Sablerolle – Gouda

milieuvervuilend gedrag zwaarder belasten. Dat zou natuurlijk de vraag kunnen oproepen waarom wij dat juist nu doen; het gaat immers economisch juist zo goed. Het antwoord is dat wij dit juist dáárom nu moeten doen: juist nu worden de inkomens hoger en neemt de werkgelegenheid toe; juist nu vinden mensen zonder baan, een baan en juist nu vinden mensen met een baan, een betere baan. Dat geeft de ruimte om niet alleen te denken aan nu, maar juist nu ook te denken aan later. Economen noemen dat, voor wat dat waard is, "anti-cyclisch beleid". Voor de niet-economen onder ons: wij repareren het dak als de zon schijnt, wij doen wat nodig is op het moment dat de mensen dit het beste kunnen hebben. Daarbij is helaas niet te vermijden dat in 2008 sommigen er in koopkracht op achteruit zullen gaan. Ik ben blij dat wij ervoor hebben kunnen zorgen dat dit niet zo is voor de allerlaagste inkomens. Zij zullen zo veel mogelijk worden ontzien. Van de hogere inkomens, ook de allerhoogste, wordt een extra bijdrage gevraagd.

De afgelopen jaren heeft het financiële beleid van de overheid heel vaak in het teken gestaan van houdbare overheidsfinanciën, oftewel het streven om de kosten

van een vergrijzende bevolking ook in de toekomst op te kunnen vangen. Dat streven blijft voor het kabinet van eminent belang. Daarom presenteren wij in deze Miljoenennota vier jaar achter elkaar een overschot op de begroting, waardoor de overheidsschuld versneld wordt afgelost, en nemen wij maatregelen die de overheidsfinanciën ook na deze kabinetsperiode verbeteren. Maar er is meer nodig, want volgende generaties erven immers niet alleen onze staatsschuld: zij erven ook onze instituties, zij erven de kracht van onze economie, zij erven de leefbaarheid van de wijken, zij erven de broeikasgassen in de atmosfeer en zij erven de vruchten van onze investeringen in het onderwijs. Houdbare overheidsfinanciën vragen daarom niet slechts om spaarzaamheid, maar ook om verantwoorde investeringen in een sterkere samenleving, bijvoorbeeld in klimaatbeleid, onderwijsbeleid, sociaal beleid, omdat intelligente keuzes nu ons in staat stellen om grote problemen, en dus hoge kosten, straks te voorkomen. Beide sporen komen in deze Miljoenennota tot hun recht.

Houdbare overheidsfinanciën vragen om gerichte investeringen en een solide financiering. Dat biedt deze Miljoenennota, zodat die mooie woorden uit het coalitieakkoord – "groei", "duurzaamheid", "respect", "solidariteit" – in daden worden omgezet en niet alleen van betekenis zijn voor sommigen, maar voor zo veel mogelijk mensen, nu en later. Dit is een begroting, om Drees nog maar eens aan te halen, "vol van realisme en idealisme, die ver vooruitziet, maar daarom niet voorbijgaat aan wat vlak voor ons ligt".

Mevrouw de voorzitter. Het is mij een eer om, daartoe gemachtigd door Hare Majesteit de Koningin, u de ontwerp-begroting voor het jaar 2008 te mogen aanbieden.

De voorzitter: Ik dank de minister van Financiën voor het aanbieden van de begroting voor het jaar 2008. De stukken ben ik gewend, maar het balletje erbij is wel iets nieuws. Kan minister van Financiën een toelichting geven?

Minister Bos: Mevrouw de Voorzitter. Het jeugdkabinet besteedt veel aandacht aan Prinsjesdag. De leden ervan zijn ook de gehele dag met mij op stap. Zij hebben mij ertoe verleid om dit balletje in het koffertje te stoppen, zodat het uiteindelijk bij u terecht kwam. Het staat symbool voor broederschap en verbinding. Zij zeggen dat iedereen met elkaar gaat spelen, samen ergens voor gaat strijden zodra je ergens een bal op een plein of veld gooit. Dat symbool van verbinding en broederschap bieden zij u vandaag aan.

□

De voorzitter: Dank u wel. Dit biedt mij de gelegenheid om de premier van het jeugdkabinet, Jip Samhoud, en de staatssecretaris, Niehel el Messaoudi, van harte welkom te heten. Fijn dat jullie er zijn. In dit gezelschap herhaal ik graag wat ik vaak heb gezegd: speel op de bal en niet op de man. Wilt u dat alstublieft blijven doen?

Wij gaan door met de regeling van werkzaamheden. Als adviserend lid van deze Kamer is de minister van Financiën daarbij natuurlijk van harte welkom, maar ik kan mij voorstellen dat hij iets anders gaat doen.